

Ehdotuksesta vuoden 2026 jätemaksuiksi eli jätetaksasta annettuun lausuntoon liittyvä vastaus

Yleistä

Vuoden 2026 jätetaksan valmisteluvaiheessa varattiin asuinkiinteistöjen haltijoille sekä muille tahoille, joille asian ratkaisulla voi olla vaikutusta, mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta hallintolain 41 §:ssä edellytetyin tavoin. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä ilmoitettiin HSY:n sekä Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan sekä Kirkkonummen verkkosivuilla julkaistulla kuulutuksella. Kirjalliset lausunnot pyydettiin toimittamaan viimeistään 15.8.2025 sähköpostitse tai postitse HSY:lle.

Määräaikaan mennessä toimitettiin HSY:lle yksi lausunto, jonka antoi Asunto-Oy Rajatorpan Sahatie 3 edustajanaan Rajatorpan Isännöitsijätoimisto Oy.

Lausunto on kokonaisuudessaan liitteenä 2.

Lausunto ja HSY:n vastaus lausunnossa esitettyyn

Lausunnossa esitetään, että HSY on perinyt jätteiden syväkeräysjärjestelmää käyttäviltä asiakkailtaan jätemaksuja enemmän, kuin heidän palvelunsa todelliset kustannukset edellyttävät. Lausunnossa esitetään, että jätteiden erilaisia keräysvälineitä koskevia tyhjennysmaksuja ei olisi hinnoiteltu tasapuolisesti, ja että hinnoittelussa perusteettomasti suositaan pinta-keräysastioita syväkeräysastioiden kustannuksella. Lisäksi lausunnossa esitetään, että pintakeräysastioiden suosiminen syväkeräysastioiden kustannuksella johtaisi siihen, että kerrostalojen asukkaat maksaisivat jätehuollostaan suhteessa enemmän kuin pientalojen asukkaat. Lausunnossa esitetään, että kyseessä on ristisubventio, jossa yksi asiakasryhmä maksaa toisen puolesta. Ratkaisuksi lausunnossa esitetään syväkeräysastioiden tyhjennysmaksujen laskemista ja pintakeräysastioiden tyhjennysmaksujen nostamista. Tämä toteuttaisi lausunnon mukaan maksujen kustannusvastaavuutta paremmin. Lausunnon antaja esittää, että sen esittämät huomiot otettaisiin huomioon vuoden 2026 jätetaksan valmistelussa.

Vuoden 2026 jätetaksaa koskevan ehdotuksen valmistelussa on huomioitu jätelaissa (646/2011) jätehuollon maksuille asetetut vaatimukset. Niiden mukaisesti HSY:n on

perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätemaksujen on vastattava tarjottua palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä jätelaissa säädetyn etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Jätemaksuilla katetaan jätteen kuljetuskustannusten lisäksi HSY:n omistamiin jätteenkeräysvälineisiin liittyvät kustannukset, jätteen käsittely (sekajäte, biojäte), investoinnit, kotitalouksille tarkoitettujen maksuttomien palvelujen kustannukset, kuten vaarallisen jätteen keräys ja HSY:n kiertävät keräysautot, lakisääteinen jäteneuvonta sekä osa Sortti-asemien toiminnasta ja hallintoon liittyvät yleiskulut.

HSY:n toimialueella ei ole käytössä jätelaissa tarkoitettua perusmaksua, minkä vuoksi kaikki jätehuollon kustannukset sisältyvät varsinaisiin jätemaksuihin. Tämän vuoksi erillistä perusmaksua käyttävien kunnallisten jätelaitosten jätemaksut voivat jätemaksuja vertailtaessa poiketa perusmaksua käyttämättömien laitosten jätemaksuista, kuten muidenkin jätehuoltoon liittyvien kustannustekijöiden osalta.

Jätemaksujen valmistelussa on huomioitu jätelaissa mainitut kunnan jätemaksun perusteet kuten jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat sekä jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella ja kunnan keräysvälineen käyttö. Koko HSY:n jätehuollon toimialueella sovelletaan yhtä jätetaksaa, jossa jätemaksut ovat yhtä suuria kiinteistöjen sijainnista ja asiakkaiden asuinpaikasta riippumatta.

Lausunnossa esitetyt huomiot ja vaatimukset perustuvat lausunnon mukaan siihen liitettyyn kateanalyysiin. Kateanalyysi ja siihen sisältyvät laskelmat ovat HSY:n arvion mukaan puutteellisia muun muassa seuraavilta osin:

- Lausunnossa on todettu, että "asiakashinnoittelu tulisi tarkastaa siten, että se noudattaa oikeudenmukaisesti eri astiatyyppien todellisia kustannuksia". HSY toteaa, että lausunnossa esitetyt laskelmat eivät kaikilta osin perustu todellisiin tietoihin (astiapainot) ja käytäntöihin (keräysastian koko).
- HSY:n omassa analyysissä pinta- ja syväkeräysastioiden kateprosentit ovat varsinkin seka- ja biojätteen osalta huomattavasti lähempänä toisiaan kuin lausunnossa esitetyt laskelmat. Lausunnossa esitettyä laskelmaa ei ole tehty jätemääräpohjaisena vertailuna.
- HSY:n analyysissä taloyhtiön asukkaiden ja jätteiden määrä ja keräysolosuhteet sekä jätehuoltomääräysten ehdot (muun muassa biojäte tyhjennettävä pinta-astioista vähintään joka 2. viikko ja syväkeräysastioista vähintään joka 4. viikko) vaikuttavat taloyhtiön kannalta edullisimpaan ratkaisuun.
- HSY:n näkemyksen mukaan pienille jätemäärille on tyypillisesti edullisempaa ja teknisesti soveltuvampaa käyttää pinta-astioita, kun taas isommilla jätemäärillä syväkeräys on monesti taloudellisesti ja käytännöllisesti toimivampi ratkaisu.

Lausunnossa on esitetty, että HSY:n hinnoittelu sisältää ristisubvention, jossa yksi asiakasryhmä maksaa toisen puolesta. HSY toteaa, että

- HSY kannustaa jätelain edellyttämin tavoin hinnoittelussaan jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Tämän seurauksena sekajäte on kalleinta hyödynnettävien jakeiden eduksi. Vaaralliset jätteet otetaan kotitalouksista vastaan maksutta, jotta ne saadaan oikeaan keräysjärjestelmään ja käsittelyyn.
- Koko HSY:n jätehuollon toimialueella (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi) sovelletaan samansuuruisia jätemaksuja samasta palvelusta asuinpaikasta riippumatta.
- Lausunnossa on esitetty, että hinnoittelu sisältää merkittävän ristisubvention keräystapojen välillä siten, että pientaloasukkaat hyötyvät hinnoittelusta. HSY korostaa aiemmin todettua, että jätteen määrällä on ratkaiseva vaikutus keräystavan edullisuuteen sekä parhaaseen tekniseen toteutukseen. Pienkiinteistölle aiheutuva jätehuollon kustannus/huoneisto on merkittävästi suurempi kuin isoilla kiinteistöillä vaikka se pienikiinteistöjen osalta euromääräisesti onkin pienempi.

Lisäksi todettakoon, että vuodesta 2015 vuoteen 2025 HSY on korottanut syväkeräysastioiden hintoja keskimäärin 2,8 % vuodessa, kun korotusprosentti pinta-astioilla on vastaavalla ajanjaksolla ollut 3,7 %.

Yhteenvetona edellä esitetystä HSY toteaa, että Asunto-Oy Rajatorpan Sahatie 3:n lausunto ei edellä mainituista syistä anna aihetta muuttaa esitystä vuoden 2026 jätetaksaksi.